

Miljøminister Hans Christian Schmidt
Miljøministeriet
Højbro Plads 4
1200 København K

17. december 2003
Sag 3/1120-0203-0010
/ VAR
Deres ref.

Dansk Retursystems eneret på indsamling af engangsemballage

Konkurrencerådet har i dag drøftet om Dansk Retursystems eneret på pant og indsamling af emballage til øl og læskedrikke begrænser konkurrencen på øl- og læskedrikmarkedet.

Dansk Retursystems eneret er udstedt i henhold til lov om miljøbeskyttelse og bekendtgørelse nr. 713 af 24. august 2002 om pant og indsamling mv. af emballager til øl og visse læskedrikke. Disse bestemmelser regulerer også selskabets drift. Konkurrencerådet kan derfor, jf. konkurrencelovens § 2, stk. 2, ikke foretage direkte indgreb i forhold til selskabets eneret eller drift, men kan anbefale ministeren at ændre reguleringen, hvis den kan have skadelige virkning for konkurrencen eller kan hindre en effektiv samfundsmæssig ressourceanvendelse.

Selv om etableringen af den landsdækkende pant- og returordning kan ses som forudsætning for en effektiv indsamling af tom emballage til øl og læskedrikke, så finder Konkurrencerådet, at den nuværende regulering på en række punkter fører til konkurrencebegrænsninger og begrænser effektiviteten i samfundsøkonomien. Rådet skal derfor i henhold til konkurrencelovens § 2, stk. 5, anbefale ministeren at tage initiativ til en række ændringer nationalt og internationalt samt til at foretage en række justeringer i den nuværende regulering af Dansk Retursystem. Rådets anbefalinger er nærmere begrundet i vedlagte beslutningsnotat.

Rådet finder, at der principielt bør være en klar adskillelse mellem ejerne af en nødvendig infrastruktur som Dansk Retursystem og de virksomheder, som via infrastrukturen konkurrerer indbyrdes. Det skyldes, at der er en nærliggende risiko for konkurrenceforvridning, når ejerne af infrastrukturen selv er i konkurrence med andre virksomheder, der er nødt til at anvende infrastrukturen. Dertil kommer en risiko for, at ejerne kan få indblik i konkurrenters fortrolige forhold. Det er derfor uheldigt, at det er drikkevareindustrien, der ejer Dansk Retursystem.

Rådet er opmærksom på, at der har eksisteret særlige forhold, der har begrundet drikkevareindustriens engagement, og at der er foretaget en række foranstaltninger for sikre mod uheldige følger af ejerindflydelsen.

KONKURRENCESTYRELSEN
Nørregade 49
1165 København K

Tlf. 33 17 70 00
Fax 33 32 61 44
CVR-nr. 64 96 46 15
ks@ks.dk
www.ks.dk

ØKONOMI- OG
ERHVERVS MINISTERIET

Baggrunden for drikkevareindustriens ejerskab, nemlig behovet for kapital til miljøinvesteringer, vil imidlertid ikke gælde i 2008, hvor Dansk Retursystems eneret udløber. Startinvesteringerne vil være afskrevet i god tid inden 2008.

Det *anbefales*, at miljøministeren snarest og i god tid inden Dansk Retursystems eneret løber ud i 2008 tilkendegiver, at han er indstillet på, at benytte sin ret i henhold til miljøbekyttelseslovens § 9e, stk. 1, til at erhverve aktierne i Dansk Retursystem, og at han herefter vil bringe aktierne og opgaven med at drive pant- og retursystemet i udbud med henblik på at sikre, at systemet kan drives uafhængigt af udbyderne. Vinderen af udbudet bør være den virksomhed, der forpligter sig til at løse opgaven med den laveste sum af omkostninger/gebyrer for brugeren.

Dernæst har rådet bemærket, at Dansk Retursystem har iværksat en række meget detaljerede kontrolforanstaltninger for at undgå, at selskabet skal udbetale pant for dåser, hvor der ikke er indbetalt pant, herunder pant for dåser i grænsehandelen.

Andre lande har tilsvarende miljø- og kontrolproblemer med deres pant- og retursystem. Kontrolforanstaltningerne er et særligt konkurrenceproblem, da de gør handel over grænsen besværlig. Rådet finder, at en effektiv løsning af disse problemer forudsætter en samlet løsning på EU-plan.

På den baggrund *anbefales* det, at miljøministeren tager initiativ til en fælles ordning for pant på emballage til øl og sodavand i EU. En sådan ordning vil kunne løse problemerne med den tomme emballage fra grænsehandelen og afhjælpe de miljøproblemer, den nuværende ordning giver anledning til.

Gennemførelse af en sådan ordning tager tid. Der er imidlertid opsamlet en række nyttige erfaringer i forbindelse med etablering af Dansk Retursystem, og disse erfaringer vil kunne udnyttes til gavn for en sådan samlet europæisk ordning.

Rådet skal herudover pege på nogle punkter, som påvirker konkurrenceforholdene negativt, specielt inden for hotel- og restaurationssektoren (horeca-sektoren).

Det kan have uheldige følger, at Carlsberg som har fået tildelt opgaver med at indsamle engangsemballage, får adgang til en række forretninger, der i øvrigt har valgt ikke at handle med Carlsberg. Herved er der en nærliggende risiko for, at Carlsberg kan få indsigt i salget af konkurrenters produkter. Problemet er især aktuelt i horeca-sektoren.

De nuværende aftaler om indsamling udløber i foråret 2004. På den baggrund *anbefales* miljøministeren, at det sikres, at udbudet af indsamling af engangsemballager tilrettelægges således, at udbydere af øl og soda-

vand ikke får opgaven hos noget salgssted, hvor de ikke allerede er fast leverandør af øl eller sodavand.

Dernæst skal rådet *anbefale* miljøministeren allerede nu at gøre det muligt at markedsføre produkter i horeca-sektoren, der ikke er tilmeldt Dansk Retursystem, hvis udbyderen samtidigt etablerer et pant- og retursystem, som Miljøstyrelsen finder lever op til samme miljømålsætninger som Dansk Retursystem. En sådan lempelse vil gøre det muligt for udbyderne at få adgang til markedet uden at skulle tilslutte sig Dansk Retursystem. Markedsføring i et begrænset antal udsækningssteder har erfaringsmæssigt været en vigtig måde at få testet nye produkter på.

Rådet har konstateret, at omfanget af udbydernes indberetninger til Dansk Retursystem er stort og at antallet af detaljerede oplysninger ikke står i et rimeligt forhold til formålet, nemlig at kontrollere at systemet ikke udsættes for svindel og misbrug.

De mange indberetninger er en belastning for udbyderne, især for de mindre udbydere med skiftende produkter, der vil have relativt mange indberetninger sammenlignet med de etablerede bryggerier. Den nødvendige kontrol kan opnås på anden måde uden at belaste udbyderne i så høj grad.

Det *anbefales*, at miljøministeren ændrer kontrollen af virksomhederne i Dansk Retursystem, således at de administrative byrder for virksomhederne lettes i videst muligt omfang.

Rådet har også konstateret, at producenter og importører af mindre partier, hvor pantetiketten ikke er påtrykt, bliver udsat for en forskelsbehandling i pantbetalingen og dermed ulige konkurrencevilkår i forhold til de udbydere, der sælger produkter med påtrykt pantetiket.

Det *anbefales*, at miljøministeren sikrer, at reglerne for pantetikettering ændres, så de virksomheder, der påsætter pantetiket på deres emballager ikke bliver diskrimineret i forhold til de virksomheder, der forhandler øl og læskedrikke med påtrykt pantmærke.

Rådet har noteret sig, at Miljøstyrelsen og Dansk Retursystem har taget en række initiativer til at forenkle og forbedre reglerne om mærkning og indberetning til Dansk Retursystem. Rådet skal anbefale, at gennemførelsen af disse initiativer fremmes.

Denne udtalelse er fremsendt i medfør af konkurrencelovens § 2, stk. 5. Det indebærer, at miljøministeren – efter forhandling med økonomi- og

erhvervsministeren – skal besvare den inden 4 måneder, det vil sige senest den 17. april 2004. Konkurrencerådet kan forlænge denne frist.

Med venlig hilsen

Svend Hylleberg
Formand for Konkurrencerådet